

КАРАР

"05» декабрь 2022 ел

2023-2025 елларга Нурлат районнда кеше иммунодефициту вирусу (ВИЧ-инфекция) китереп чыгаручы авыруларның таралуын кисәтү буенча муниципаль максатчан программаны раслау турында.

КАРАР

№ 1347

«Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында (22.08.2004 ел, № 122-ФЗ)» 30.03.1999 ел, №52-ФЗ Федераль законны үтәү максатларында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. 2023-2025 елларга, кушымта нигезендә, Нурлат районнда кеше иммунодефициту вирусу (ВИЧ-инфекция) китереп чыгаручы авыруларның таралуын кисәтү буенча муниципаль максатчан программаны расларга.
2. "Нурлат муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы» муниципаль казна учреждениесенә программа нигезендә чараларны финанслашуга ярдәм итүгә ассигнованиеләр карауны тәкъдим итәргә.
3. Әлеге карарны Нурлат муниципаль районының рәсми интернет-сайтында бастырырга.
4. Әлеге программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торуну Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

З. Р. Сәйфетдинова

2023-2025 елларга Нурлат районында кеше иммунодефициты вирусы (ВИЧ-инфекция) китереп чыгара торган авырулар таралуны кисәтү буенча муниципаль максатчан программа.

I. Программа паспорты

Программаның исеме	2023-2025 елларга Нурлат районында кеше иммунодефициты вирусы (ВИЧ-инфекция) китереп чыгаручы авыруларның таралуын кисәтү буенча муниципаль максатчан программа
Программаны эшләү өчен нигез	«Кеше иммунодефициты вирусы (ВИЧ-инфекция) китереп чыгаручы авыруларның Россия Федерациясендә таралуын кисәтү турында «1995 елның 30 мартындагы 38-ФЗ номерлы федераль закон, "халыкның санитария-эпидемиология иминлеге турында" 30.03.1999 №52-ФЗ Федераль закон (22.08.2004 № 122-ФЗ редакциясе)
Программаның максаты	Нурлат муниципаль районында ВИЧ-СПИД эпидемиологик хәлне тотрыккыландыру, район халкының авырулар санын, инвалидизациясен һәм үлем санын киметү, ВИЧ /СПИД белән авыручыларның гомер озынлыгын арттыру, авыруларны профилактикалау, диагностикалау, дөвалау һәм реабилитацияләү проблемаларын комплекслы чишү юлы белән социаль-икътисади нәтижеләрне киметү
Программаның бурычлары	1.ВИЧ – инфекцияне профилактикалау чаралары турында халыкка хәбәр итү. 2.Авыруларны профилактикалау, иртә ачыклау, диагностикалау, дөвалау һәм реабилитацияләүнең яңа медицина технологияләрен кертү. 3.Пациентлар һәм медицина хезмәткәрләре арасында больницада инфекцияне профилактикалау. 4.ВИЧ/СПИДны кисәтү һәм аңа каршы керәш өлкәсендә медицина хезмәткәрләренең һөнәри квалификациясен күтәрү.
Программаның төп клиенты	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты (Татарстан)
Программаның төп уйлап табуучылары	ТР буенча Роспотребнадзор Идарәсенең территориаль бүлеге (Татарстан) Нурлат, Аксубай, Әлки, Чирмешән районнарында "Нурлат РҮХ»ДАСУ.
Программаны җаваплы башкаручы	"Нурлат РҮХ»ДАСУ
Программаны тормышка ашыру вакыты	2023-2025 еллар
Финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны 2023-2025 елларда Нурлат муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән финанслау күләме 24330,0 мең сум төшкел итә.

Төп чаралар исемлеге	<p>-ВИЧ-инфекциягә эпидемиологик күзәтчелек уздыру, халыкның ВИЧ-инфекциясенә аеруча дучар булган төркемнәрен ачыклау, ВИЧ тарату юлларын һәм факторларын билгеләү;</p> <p>- медицина хезмәткәрләренең үз хезмәт вазыйфаларын башкарганда ВИЧ инфекциясен профилактикалау чараларын камилләштерү</p> <p>– ВИЧ-инфекцияне профилактикалау чаралары турында халыкка хәбәр итү.</p>
Көтелгән нәтижәләр	<p>- Нурлат муниципаль районы территориясендә ВИЧ/СПИД буенча вәзгыятьне тотрыклыландыру кимү рәвешендә</p> <p>- ВИЧ инфекцияләрне профилактикалау мәсьәләләре буенча халыкның белем дәрәжәсен күтәрү</p> <p>- яхшырту сыйфатын махсулаштырылган ВИЧ - инфекцияле һәм СПИД белән авыручы медицина ярдәме</p> <p>- анадан балага ВИЧ-инфекцияне тарату куркынычын түбән тоту (2% ка кадәр)</p> <p>- мәжбүри медицина тикшерүе узарга тиешле аерым категория граждандарда ВИЧны иртә ачыклау (донорлар)</p> <p>- ВИЧ-инфекцияләләрнең гомер озынлыгын эффектив диспансер күзәтүе һәм вакытында башланып киткән дөваллау исәбенә арттыру</p>

II. Төп нигезләмәләр

Проблеманың эчтәлеге

"АНТИВИЧ/СПИД» максатчан программасын эшләү район территориясендә ВИЧ-инфекция таралуны чикләү чараларының мөһимлегенә бәйле.

Нурлат муниципаль районында ВИЧ-инфекция белән авыручылар саны 2001 елдан бирле төркәлә. 2001 елдан алып 2022 елга кадәр Нурлат муниципаль районы территориясендә 295 ВИЧ-инфекцияле кеше төркәлгән (авыручылар саны 100 мең кешегә 552,4). ВИЧ-инфекция, нигездә, 20-29 яшьтөгә, 30-39 яшьлек кешеләрдә ачыкланган. ВИЧ–инфекцияне таратуның доминант юлы-сексуаль, икенче урында-наркотикларны Венага кертеп йоктырган вакытта йогышлылык. ВИЧ – инфекцияле кешеләрнең 69% эшсез. 01.11.2022 елга Нурлат районында 134 ВИЧ-инфекцияле (100 мең кешегә 250,9 күрсәткече) исәптә тора.

III. Программаның төп максаты һәм бурычлары.

Төп максат:

- алга таба Нурлат районы территориясендә ВИЧ-инфекция таралуны тыю.
- Куелган максатка ирешү өчен халыкка ВИЧ-инфекцияне кискәтү чаралары карала;
- ВИЧ-инфекцияне профилактикалау чаралары турында халыкка мәгълүмат бирү системасын алга таба камилләштерү;
- ВИЧ – инфекция һәм СПИД белән авыручыларга махсулаштырылган медицина ярдәме күрсәтүне камилләштерү, вируска каршы заманча препаратлар белән тәэмин итү.

IV. Программа чаралары системасы.

- 4.1. ВИЧ – инфекцияне профилактикалауның иң кулай һәм нәтижәле ЧАРАЛАРЫ булып халыкны, аеруча яшьләрне санитар - агарту материаллары, белешмәлекләр, буклетлар һ.б. нәшер итү һәм тарату юлы белән әхлакый тәрбияләү тора.
- 4.2. Агымдагы, оператив, ретроспектив эпидемиологик анализларга эпидемиологик күзәтчелек, инфекциягә аеруча мохтаж халык төркемнәрен ачыклау, ВИЧ тарату юлларын һәм факторларын билгеләү;
- 4.3. ВИЧ – инфекция һәм СПИД белән авыручыларга махсулаштырылган медицина ярдәме күрсәтүне камилләштерү һәм вируска каршы заманча препаратлар белән тәэмин итү;
- 4.4. Медицина ярдәме вакытында пациентларның, шул исәптән донор канын һәм аның компонентларын, медицина хезмәткәрләренәң үз хезмәт бурычларын үтәгәндә инфекциясен булдырмау буенча программаларны камилләштерү;
- 4.5. Диагностика, клиника, дөвалау, эпидемиология, ВИЧ инфекциясен профилактикалау мәсьәләләре буенча кадрлар әзерләү – медицина оешмасы хезмәткәрләре өчен семинарлар оештыру һәм уздыру, медицина оешмалары персоналын ВИЧ/ СПИД мәсьәләләре буенча укыту.
- 4.6. Нурлат РҮХдә ВИЧ-инфекцияне диагностикалау базасы лабораторияләрен яхшырту»
-

2023-2025 елларга» Анти-ВИЧ/СПИД " муниципаль максатчан программасының төп чаралары

Чара	Финанслау күләме (мең сум)				Финанслау чыганагы
	Нибары	2023	2024	2025	
1. ВИЧ инфекцияне профилактикалау чаралары турында халыкка мәғлүмат бирү системасын үстерү					
Чара	Финанслау күләме (мең сум)				Финанслау чыганагы
	Нибары	2023	2024	2025	
1.1. Район халкы арасында санитар - агарту материалларын (белешмәлекләр, листовкалар, буклетлар һ.б.) эшләү, бастыру һәм тарату, шул исәптән югары риск теркемнәрендә.	30,0	10,0	10,0	10,0	Жирле бюджет
1.2. ВИЧ/СПИД проблемасын масса күләм мәғлүмат чараларында яктырту	30,0	10,0	10,0	10,0	Жирле бюджет
1.3. Мәктәп укучылары өчен тематик конкурслар, түгәрәк өстәлләр, әңгәмәләр, лекцияләр үткөрү	-	-	-	-	Финанслау юк
Барлығы 1.1-1.3	60,0	20,0	20,0	20,0	Жирле бюджет
2. ВИЧ-инфекцияләрне профилактикалау буенча чараларны оешкан төстә тәэмин итү					
Чара	Финанслау күләме (мең сум)				Финанслау чыганагы
	Нибары	2023	2024	2025	
2.1. Нурлат муниципаль районында ВИЧ – инфекция тарату буенча ағымдагы оператив һәм ретроспектив эпидемиологик анализ үткөрү, ВИЧ тарату юлларын һәм факторларын билгеләү.	-	-	-	-	Финанслау юк
Барлығы 2.1. п.	-	-	-	-	
3. ВИЧ-инфекцияне диагностикалау һәм дөвалау					
Чара	Финанслау күләме (мең сум)				Финанслау чыганагы
	Нибары	2023	2024	2025	
3.1. Шәһәр һәм районның дөвалау-профилактика учреждениеләрен тәэмин итү: -бер тапкыр куллану, стерилизация жиһазлары, индивидуаль саклану чаралары белән бал. кадрлар;	6300,0	2000,0	2100,0	2200,0	ММИ чаралары

-дезинфекцияләү чаралары белән;	1350,0	400,0	450,0	500,0	ММИ чаралары
- калдыкларны утильләштерү өчен контейнерлар белән	600,0	175,0	200,0	225,0	ММИ чаралары
3.2. Гадәттән тыш хәлләр булган яки ашыгыч оператив интервенция алдыннан ВИЧ-инфекцияне диагностикалау өчен тиз тестлар алу; авария хәлләрендә ВИЧ – инфекцияне диагностикалау өчен	150,0	50,0	50,0	50,0	ММИ чаралары
3.3. ВИЧ-инфекциялеләрне махсус дөвалау өчен дару препаратлары алу; ВИЧ-инфекцияле хатын-кызлардан туган, йөкле, яңа туган сабыйларда даруларны профилактикалау өчен	15000,0	4500,0	5000,0	5500,0	Федераль бюджет
3.4. Сатып алу: -ВИЧ – инфекцияне диагностикалау өчен тест системалары.	75,0	25,0	25,0	25,0	Республика бюджеты
Барлығы 3.1-3.4.п.	23475,0	7150,0	7825,0	8500,0	
4. ВИЧ-инфекцияне диагностикалау, дөвалау һәм профилактикалау мәсьәләләре буенча кадрлар әзерләү					
Чара	Финанслау күләме (мең сум)				Финанслау чыганагы
	Нибары	2023	2024	2025	
4.1. ВИЧ – инфекцияле һәм СПИД белән авырчыларга диагностика, дөвалау һәм социаль ярдәм күрсәтүче район учреждениеләренең медицина хезмәткәрләрен әзерләү	-	-	-	-	Финанслау юк
4.2. Клиника, диагностика, дөвалау, эпидемиология, ВИЧ – инфекцияне профилактикалау һәм дезинфекция чаралары мәсьәләләре буенча медицина хезмәткәрләре өчен семинарлар, инструктажлар оештыру һәм үткөрү	-	-	-	-	Финанслау юк
Барлығы 4.1-4.2.	-	-	-	-	
5.ВИЧ-инфекцияле һәм аларның гаилә әгъзаларын социаль яклау					
Чара	Финанслау күләме (мең сум)				Финанслау чыганагы
	Нибары	2023	2024	2025	
5.1. ВИЧ – инфекцияле һәм ВИЧ-йогышлы балаларның ата-аналарын СПИД үзәгенә һәм медицина ярдәме	45,0	15,0	15,0	15,0	ММИ чаралары

күрсәтү өчен түләүсез йөрү белән тәэмин итү					
5.2. ВИЧ - инфекцияле һәм аларның гаилә әгъзаларына психологик ярдәм күрсәтү	-	-	-	-	Финанслау юк
5.3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы дәүләт сәламәтлек саклау учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү шартлары турында» 25.04.2012 ел, №323 карары	750,0	250,0	250,0	250,0	ММИ чаралары
Барлығы: 5. 1-5.3.	795,0	265,0	265,0	265,0	
Программа буенча барлығы	24330,0	7435,0	8110,0	8785,0	
Республика бюджет	75,0	25,0	25,0	25,0	
Федераль бюджет	15000	4500	5000	5500	
Жирле бюджет	60	20	20	20	
ММИ чаралары	15754	2895	3195	3240	

Кыскартулар Исемлеге:

Кеше иммунофицитлыгы ВИЧ-вирусы (ВИЧ-инфекция) АнтиВИЧ/СПИД (иммунофицитлык синдромы);

ММИ-мәҗбүри медицина иминияте;

ДПУ-дәвалау-профилактика учреждениесе;

«Нурлат РҮХ» ДАССО (" Нурлат үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе);

KDL клиник диагностика лабораториясе;

ТР МК-Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты.

Аналитик белешмә

Татарстан Республикасы буенча 16.11.2022 елга барлығы 28346 ВИЧ - инфекция очрагы теркәлгән, шуларның 259ы беренче тапкыр Татарстан Республикасы халкы арасында ачыкланган, 3087 - ВИЧ - инфекция диагнозы куелган башка төбәкләрдән килгән табыш. 8462 кеше үлгән, шул исәптән СПИД - индикатор авырулардан – 2700, 4087 кеше республикадан читкә киткән, 14969 ВИЧ-йогышлы исәптә тора. ВИЧ-йогышлы аналардан барлығы 3974 бала туган һәм башка төбәкләрдән 112 бала килгән (Нурлат районуна - 2). 190 балага ВИЧ-инфекция диагнозы куелган. 3622 бала исәптән төшерелгән, шул исәптән 3432 балага ВИЧ-инфекция буенча Сәламәт диагноз куелган, 131 бала ата-анасы белән Татарстан Республикасыннан читкә киткән, 60 бала үлгән. 341 бала ВИЧ-инфекция буенча Перинаталь элемтә диагнозы белән диспансер исәбендә тора.

«Сәламәтлек» милли проектын үтәү буенча районда ВИЧ – инфекцияне профилактикалау өлешендә түбәндәге оештыру чаралары үткәрелде:

- милли проектны тормышка ашыру буенча чаралар планы эшләнде;

- эпидка " AIDSНЕТ» программасы урнаштырылган. табиблар Соренкова Т. Г., Мәхмүтова А. Х., Әхмәтшин М. В., Барсков В. Г.

ТР сәламәтлек саклау министрлығының «ВИЧ – инфекциягә каршы көрәш буенча чараларны оештыруны көчәйтү турында» гы 07.10.1992 елның 806 номерлы Боеыгының 1 нче кушымтасын үтәү юлы белән медицина хезмәткәрләре һәм больницада ВИЧ һәм гепатитларны йоктыруны профилактикалау һәм булдырмау максатларында ел саен район үзәк хастаханәсендә 18 сәгатьлек «ВИЧ-инфекция» программасы буенча укулар үткәрелә.

Эпидемиологик хәл тотрыклы кебек характерлана. Нурлат районы халкына медицина хезмәте 58 дөваллау-профилактика учреждениесе тарафыннан башкарыла (шуларның 51е ФАП). ВИЧ инфекция буенча профилактик һәм эпидемиягә каршы чаралар "2018-2022 елларга АНТИВИЧ / СПИД" район максатчан программасы нигезендә үткәрелде. Нурлат муниципаль районында ВИЧ-инфекция белән авыручылар саны 2001 елдан бирле төркәлә. Бөтен вакыт эчендә 295 ВИЧ-инфекцияле кеше төркәлгән (100 мең кешегә 552,4 кеше). Ачыкланган ир – атлар арасында – 182 (61,7%), хатын – кызлар-109 (36,9%), балалар-4 (1,4%). Ир-атларның хатын-кызларга катнашы 1:1,7. ВИЧ – инфекцияне таратуның өстенлекле юлы булып женси – 118 кеше (50,6%) тора, 109 кеше (46,8%) наркотикларны Венага кертүдә парентераль рәвештә йогышланган. ВИЧ – инфекцияле кешеләрнең 69% эшсез.

Диспансер исәбендә ВИЧ-йогышлы аналардан туган 8 бала тора, аларның 4се ВИЧ – инфекция диагнозы куелган һәм 4се перинаталь элемент буенча исәптә тора. 2022 елга кадәр ВИЧ – йогышлы аналардан туган балаларны диспансер күзәтүе белән тәэмин ителгән, бу төгәл диагноз куярга һәм тиешле срокларда адекват терапия билгеләргә мөмкинлек бирә.

ТР сәламәтлек саклау министрлығының 21.04.2017 № 918 боеыгы нигезендә ВИЧ – инфекцияле кешеләр белән элемент буенча эш алып барыла «"Кеше иммунодефициты вирусы белән медицина хезмәткәрләренең һөнәри инфекциясен кисәтү турында»31.10.2011 ел, № 1426 ТР Сәламәтлек саклау Министрлығының Боеыгына үзгәрешләр кертү турында.

Кан алу һәм ВИЧ-инфекциягә сывороткаларны тикшерү " Нурлат РҮХ» ДАССОда үткәрелә, уңай һәм шикле үрнәкләр раслау өчен «СПИД» РЦПБ һәм ССРБдан жибәрелә. Ел саен «Нурлат РҮХ» ДАССО лабораториясендә ВИЧ инфекциясенә - 12 меңгә яқын, вируслы «В» һәм «С» гепатитларына 17 мең кеше тикшерелә. ВИЧ, ВГВ һәм ВГС Экспресс – диагностикасы реанимация һәм анестезиология бүлегендә тәүлек буе эшли торган лабораториядә үткәрелә.

Район медицина учреждениеләрендә авария хәлләрен исәпкә алу жайга салынган. ВИЧ – инфекцияле һәм билгесез статусы булган затларга медицина ярдәме күрсәткәндә авария хәлләре барлыкка килгән очракта гамәлдә булу алгоритмы эшләнгән.

«БР»барлыкка килгәндә үз вакытында медицина ярдәмен сорап мөрәжәгать итүнең актуальеге буенча халык һәм медицина персоналы арасында актив эш алып барыла. Нурлат районы медицина оешмаларында ВИЧ – инфекцияне профилактикалау һәм квалификацияле медицина кадрлары әзерләү буенча билгеле бер эш алып барыла. Район Хакимияте башлыгы каршында СПИДка каршы профилактика һәм кореш буенча ведомствоара комиссия оештырылды һәм актив эшли. Оештыру – методик һәм санитар-агарту эшләре алып барыла. ТР ССМ боеыгы нигезендә ВИЧ – инфекцияле кешеләргә махсуслаштырылган медицина ярдәме күрсәтү бригадасы булдырылды.
